

Nyhetsbrev

Harriet Löwenhjelm-sällskapet

December 2013

Hej! Här kommer Harriet Löwenhjelm-sällskapets nyhetsbrev. Det har hänt gräsligt mycket roligt, underligt och intressant under våren, sommaren och hösten. Så mycket att somligt får vänta till vårens nyhetsbrev. Hör gärna av dig med förslag och synpunkter rörande sällskapets verksamhet. En God jul och Ett gott nytt år tillönskas alla!

Styrelsen genom Mattias Käck, ordförande

Utflykt till Nordiska museet

Harriet Löwenhjelm-sällskapet bjuder in dig till en exklusiv visning av Harriet Löwenhjelm-s dockor från fantasivärlden Clondyke. Dessa ingår i Nordiska museets samlingar men för tillfället är de magasinerade utanför Stockholm.

Dockorna kommer dock att köras in till stan och **onsdagen den 5 februari 2014 kl. 18.00** är vi välkomna till Nordiska museet i Stockholm för att studera syskonen Löwenhjelm-s lekvärld närmare. Sällskapet bjuder på besöket, men det finns ett begränsat antal platser. Anmäl dig till Mattias Käck, tel. 070 48 59 760 eller maila info@harrietlowenhjelm.se.

Bekanta dig med Mortimer Higgins, Bolla Bonne, Kajus Vivotraska, Massa Horn och många andra från Clondyke.

Dags att betala medlemsavgift 2014

Nu är det dags att betala Harriet Löwenhjelm-sällskapets medlemsavgift för 2014. Avgiften är på 150 kr/år. Du kan betala till vårt plusgiro eller bankgiro. Ange ditt namn som referens.

Plusgiro: 59 79 74-5

Bankgiro: 751-2866

Vänligen betala senast 31 januari 2014. Vi kommer därefter att uppdatera vårt medlemsregister. Ständiga medlemmar får som vanligt bortse från denna information.

Vykort

Återigen är det dags för ett nytt vykort, denna gång i ett större format och med ett brevcitat som återger Harriet Löwenhjelm-s tankar när hon fått veta att hon ska resa till Ceylon. Hon var då 17 år och skrev: "Hela lifvet ligger framför mig som en stor solbelyst slätt."

Brevet är avsänt till kusinerna Mörner. Fotografiet är taget vid Romanäs sanatorium och är från 1917. Skicka gärna vykortet till någon som kan tänkas vilja bli medlem i sällskapet.

Harriet Löwenhjelm introduceras i USA

Något internationellt namn är Harriet Löwenhjelm inte. Hon finns visserligen översatt till engelska, tyska och franska – men i begränsad omfattning. Därför var det väldigt roligt när journalisten Eva Stenskär hörde av sig till Harriet Löwenhjelm-sällskapet. Eva skriver för tidskriften "Nordic Reach – the Nordic Magazine in America" (www.nordicreach.com) och vill presentera Harriet Löwenhjelm för en amerikansk publik.

Vanligtvis bor Eva norr om New York men nu i höst är hon tillfälligt i Sverige. Eva ville gärna besöka Romanäs sanatorium utanför Tranås så jag föreslog att vi tillsammans skulle göra en utflykt dit. I stormen Simones efterblåst tillbringade vi en solregnig tisdag på Romanäs. Det ska bli väldigt intressant att ta del av det Eva nu är på väg att skriva. **MK**

Journalisten Eva Stenskär på verandan till Romanäs sanatorium. Till vänster Harriet Löwenhjelm och kusinen Erik Schale på samma plats år 1915.

Sommarnöje på Ulfåsa slott

Att turista i Harriet Löwenhjelm's fotspår är ett trevligt sommarnöje. I slutet av juli stämde jag träff med Carl von Essen, som guidade runt mig på Ulfåsa slott utanför Motala. Där växte Harriets vän Honorine Hermelin upp och Harriet följde ofta med henne till Ulfåsa under ferierna från skolan i Stockholm.

På Ulfåsa har Harriet Löwenhjelm utövat två konstformer som hon inte är känd för: väggmåleri och skulptering. Jag har påbörjat en artikel om detta och återkommer när den

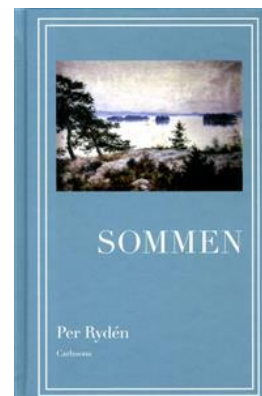
är klar. Givetvis med bilder på konstverken. **MK**

Ulfåsa slott från ovan.

Boktips: *Sommen* (1997, 2013) av Per Rydén

Att levandegöra kända personer i romanform är ett litterärt grepp som varit särskilt populärt de senaste åren. Även Harriet Löwenhjelm finns representerad i genren. Per Rydén's bok *Sommen* har i år kommit i ny utökad upplaga på Carlssons bokförlag, som presenterar boken så här:

"*Sommen* är en sjö på gränsen mellan Östergötland och

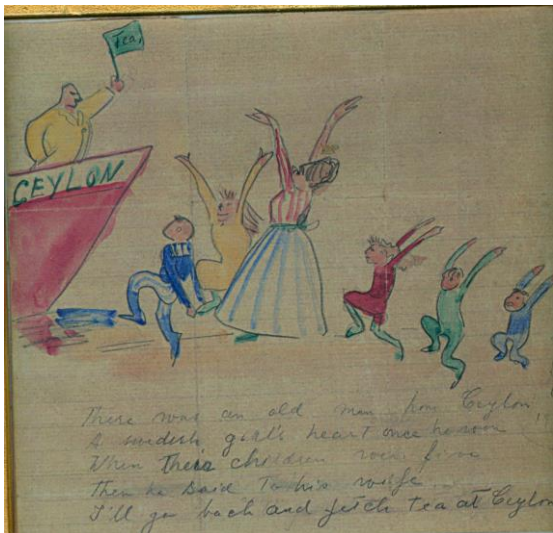
Småland. Här försöker en som är uppvuxen vid sjön att uttolka dess mening och väsen, dess historia och betydelse. Han gör detta genom dem som upplevt sjön på nära håll vid olika tidpunkter: L. F. Rääf, romantikern Knut Ekwall på sin ö och Axel Hamberg och hans möte med Harriet Löwenhjelm m.fl. Och inte minst sin egen dåtida och nutida relation till *Sommen* och dess värld, skriver författaren om. Det är en fängslande, mångtydig skildring, intressant även för dem som inte har någon anknytning till sjön. Per Rydén är professor emeritus i litteraturvetenskap i Lund och pressforskare."

Ny Harriet Löwenhjelm-dikt

Sällskapet fick en hälsning från Värmland och vår medlem William Dickson som återfunnit en tidigare okänd dikt, med tillhörande illustration, av Harriet Löwenhjelm. Dikten, som är på engelska, har hämtat sin form från Edward Lear's *A Book of Nonsense* (1846), och den går så här:

*There was an old man from Ceylon
A Swedish girl's heart once he won
When Their children were five
Then he said to his wife
I'll go back and fetch tea at Ceylon.*

HL 1917

Illustrationen till dikten. Oscar Dickson, Harriet Löwenhjelm's systers man, vinkar farväl innan avresa till Ceylon.

Gunnar Edander i HL-sällskapets styrelse hälsar att Harriet Löwenhjelm även har en annan limerick inspirerad av Lear, nämligen denna:

*There was a young lady from Sweden
who went dressed as Eve in Eden.
When people cried: how shocking!
She put on a stocking,
that purehearted young lady from Sweden.*

Dikten av Edward Lear som Harriet Löwenhjelm uppenbart har haft som förebild går så här:

*There was a Young Lady of Sweden,
Who went by the slow rain to Weedon;
When they cried, 'Weedon Station!'
She made no observation
But thought she should go back to Sweden.*

Musikpjäsen Harriet L. på engelska

Anne-Charlotte Hanes Harvey, San Diego Kalifornien, har just översatt musikpjäsen Harriet L. till engelska med de 13 dikter av Harriet Löwenhjelm som ingår i pjäsen. Pjäsen som hade urpremiär 1996 är skriven av Agneta Elers-Jarleman. Tonsättningarna av Harriet Löwenhjelm's dikter är gjorda av Gunnar Edander. CD med alla 13 sånger finns att beställa direkt från Gunnar, telefon 073-82 14 944 eller e-post edander@algonet.se.

Hon var i Småland – inte Karibien!

Att verkligheten överträffar dikten är en gammal sanning. På Romanäs sanatorium år 1915 lärde Harriet Löwenhjelm lärde känna den danska grevinnan och medpatienten Daisy Castenskiöld (kusin till Karen Blixen). Med lätthet konkurrerar hennes fullständiga namn med Pippi Långstrump: Anne Margrethe "Daisy" Grevenkop-Castenskiöld (född Kragh-Juel-Vind-Frijs). Harriet och Daisy fann snabbt varandra. Tillsammans saboterade de kurreglerna, åkte rullskridskor i källaren och när Daisy olovligt tog tåget till Linköping blev hon portad för gott. Daisy har även influerat Löwenhjelm's konstnärliga skapande.

På nätet hittade jag för ett tag sedan en roman om Daisy skriven av dansken Arne Jakobsen, men jag reagerade på att vistelsen på Romanäs inte nämndes. När jag skickade författaren ett foto på Daisy från Romanäs veranda betvivlade han först äktheten. Efter flera decenniers forskande om Daisy kände han inte till hennes Sverigebesök! Efter gemensamt detektivarbete har mycket nu klarnat. Vi beställde Daisys journaler från Romanäs (de fanns kvar!) och där framgår att hon vistades på sanatoriet med anledning av ett opiummissbruk, inte TBC. Hennes man, ambassadör i London, tyckte det var skamligt och ville troligtvis hålla vistelsen i Sverige

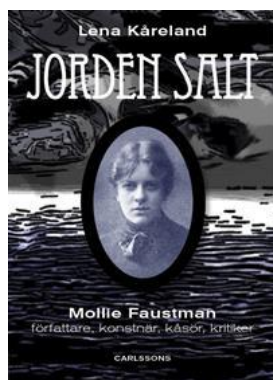
hemlig. Efter Daisys död brände han alla hennes brev och fotografier. Sverigeresan, liksom mycket annat i Daisys liv, blev i princip utplånad – om det inte hade varit för att den finns beskriven i litteratur om Harriet Löwenhjelm. Den officiella versionen har i Danmark alltid varit att Daisy under 1915 vistades på US Virgin Island i Karibien, där hon tidigare hade vistats och drivit en kaffeplantage uppe i bergen på mark som var totalt olämpligt för kaffeodling. Nu reviderar Arne Jakobsen sin bok som även kommer att ges ut i tryckt form. Mycket i Daisys liv är höljt i dunkel, därför har Jakobsen valt romanformen framför en dokumentär skildring. **MK**

Småland jämte Karibien.

Boktips: Jordens salt: Mollie Faustman – författare, konstnär, kåsör, kritiker (2013) av Lena Kåreland

Mollie Faustman har äntligen fått en biografi, skriven av Lena Kåreland. Faustman studerade vid Carl Wilhelmsons ateljé samtidigt som Löwenhjelm. Så här presenterar förlaget boken: "Mollie Faustman (1883–1966) barnbarn till Vendela Hebbe och Lars Johan Hierta, föddes i en patriarkal tid och uppfostrades till att bli maka och mor. Men hon bröt sig ur de förväntade ramarna och blev författare, konstnär, kåsör och kritiker. Hon var modig och drog sig inte för att gå i strid mot mansväldet eller ta upp brännbara politiska frågor."

Husskylten på Valhallavägen

Vi har tidigare rapporterat om invigningen av husskylten vid Harriet Löwenhjelmshemadress Valhallavägen 118, Stockholm. Vi är så glada för skylten att vi nämner den igen. Trots konkurrens av prinsessbröllop så var uppslutningen stor vid invigningen den 8 juni i år. Familjen Löwenhjelm bodde en trappa upp i en 8-rummare.

Tävlingsdags

Vad vet du om Harriet Löwenhjelm? Med detta nyhetsbrev följer en enkelt upplagd men bitvis klurig ordfläta. Tre vinnare får ett exemplar av Boel Hackmans biografi *Att skjuta en dront: Harriet Löwenhjelm – dikt, bild, konstnärskap*. Behöver du hjälp så finns de flesta svar att läsa sig till på vår hemsida. Skicka dina svar till info@harrietlowenhjelm.se eller till Harriet Löwenhjelm-sällskapet c/o Mattias Käck, Herkulesv. 14, 749 42 Enköping. Svara senast 31 januari 2014.

Harriets julevangelium

Snart är det jul och vi avslutar detta nyhetsbrev med Harriet Löwenhjelmshalternativa julevangelium:

Så lyder julens evangelium:

*nu är det fest för luffare och busar
en fest med julgran och med kusar
med lutfisk, gröt och dragharmonium.*

Välkommen är i vank och brist

Var stackars svulten antikrist.